

Krvavá fontána

Jaroslav Velinský

***Hrvaná
fontána***

**Knihy Jaroslava Velinského
v nakladatelství Mystery Press**

AUGUSTIN VELIKÝ

Spravedlivá pistole
Hra na smrt
Mrtvý z Olivetské hory
Krvavá fontána

Krvavá fontána

Jaroslav Velinský

MYSTERY PRESS

2018

Tato kniha je beletristické dílo. Jména, postavy, organizace, místa a události v ní uvedené jsou buď výplodem autorovy představivosti, nebo jsou použity ve fiktivním kontextu.

Tato kniha, ani žádná její část, nesmějí být kopírovány, zálohovány ani šířeny v jakékoli podobě a jakýmkoli způsobem bez písemného souhlasu nakladatele.

Copyright © Jaroslav Velinský – Heirs, 2010 / 2018

Cover © Daniel Špaček, 2018

Czech Edition © Mystery Press, Praha 2018

ISBN 978-80-7588-038-3 (epub)

ISBN 978-80-7588-039-0 (mobi)

ISBN 978-80-7588-040-6 (pdf)

*Památce váženého kolegy, pana Miroslava Fraňka,
od něhož jsem si bez dovození vypůjčil název.*

Prolog I.

Pneumatiky několika otevřených černých mercedesů s tuhými praporky na blatnicích zaskřípaly na pískem vysypané cestičce před hlavním vchodem zámku Grabenstein.

Zámecký správce, drobný světlovlasý muž, lehce prošedivělý, v rajtkách a v nazelenalém saku s kostěnými knoflíky, vyběhl ze dveří a zastavil se u dvířek prvního vozu. „Heil Hitler,“ řekl a zvedl ruku k pozdravu.

„Heil,“ odpověděl zavallitý standartenführer. „Už to není, co to bývalo, Tischlere. Jedeme opačným směrem, než jsme byli zvyklí, nichtwahr?!“

Třeba podotknout, že se tady mluví německy, ale nebudme tak důslední a odpusťme si originál s českými titulky; z časů, kdy jsme němčinu povinně šprtali, jsme už dávno vyrostli.

„Věřím v konečné vítězství,“ řekl Tischler.

„No ja, ja,“ pokývl standartenführer Schmellheinz a poklepal správci Tischlerovi na rameno. „Vidím, že vás optimismus neopouští.“ A když Tischler neodpověděl, pohlédl na řadu zavřených okenic v průčelí a konstatoval: „Zámek, jak vidím, je prázdný...“

„Už dlouho,“ řekl Tischler. „Doktor zmizel koncem března. V poslední době se tu nikdo z pánů důstojníků neukázal. Nechci si to vykládat jako nevděk, pane standartenführere...“

Schmellheinz ho neposlouchal. Vysoká vzosná blondýna s malým, snad čtyřletým děvčátkem se objevila v hale za otevřenými hlavními dveřmi. „Mein Gott, ale to je přece pan standartenführer!“ řekla. „Snad jste nepřijel na zdravotní dovolenou? Bohužel, není tu zdaleka tak léčivé prostředí jako kdysi.“

Standartenführer Schmellheinz vystoupil z mercedesu. „Jsem šťastný, že vás tu vidím, madam,“ řekl a políbil jí ru-

ku. „Člověk má pocit, že je všechno při starém. Guten Tag, Fräulein Johanna!“

Děvčátko tiše pozdravilo a schovalo se za matku.

„Stále tak ostýchává?“ zasmál se esesman. „Německo bude potřebovat odhodlané ženy. Budoucnost –“

„Soumrak bohů,“ řekl Tischler.

„Až bude vaší dceři dvacet, slunce zase vyjde,“ na to standardenführer Schmellheinz. „Partyzány tu nemáte?“

„Tady?!“ pousmál se Tischler. „Myslím, že se s nimi nadělá víc, než za co skutečně stojí; pokud vůbec existují. V každé válce se najdou banditi i dezertéři.“

„Možná by vás optimismus přešel, kdybyste s nimi přišel do styku.“ Vzal správce za loket a poodešel s ním dva tři kroky. „Poslyšte,“ pokračoval polohlasně, „dnes dopoledne jsme likvidovali Rudolph. Provolával byste *heil Hitler*, kdyby vás postavili ke zdi? Myslím Rusové – nebo třeba partyzáni?!“

„Proč se ptáte?“

„Protože já bych to neprovolával, rozumíte? Proklínal bych chvíli, kdy jsem oblékl tuhle uniformu. Nebo bych volal maminku. Po tom, co jsme většinu odsunuli, zůstalo na Rudolphu asi dvacet heftlingů. Samozřejmě jsme je museli zlikvidovat; pustit je, dali by se k partyzánům. Ostatně to byli zločinci, ne? A taky toho za těch pár měsíců, co pracovali na Rudolphu, poznali příliš mnoho... Věděli, co je čeká; přesto na nás docela drze pokřikovali, nadávali nám do sviní a provolávali slávu Stalinovi, Rusům, Internacionále... Netrvalo to dlouho, ale dostal jsem z toho pálení žáhy. Nervy, rozumíte? Führer udělal chybu, že se pustil do toho východního tažení... a že přehnaně důvěřoval rychlosti tankových divizí. Ještě tak Ukrajinou, tou se to uhánělo; ale u Stalingradu nebo před Moskvou, v té ruské zimě, kdy zamrzal i benzin...?!“ Odplivl si. „Dnes už nemá smysl povídat si o tom; stalo se, stalo.“

„Führer,“ na to Tischler, „udělal, co udělat mohl. Neúspěch ruského tažení padá zcela na vrub těch omezených starých generálů. Proč na východní frontě neveleli lidé jako vy?!“

Standartenführer Schmellheinz věděl až moc dobře, proč využil svých konexí v Berlíně a po úspěšném tažení Ukrajinou se dal z fronty odvolat. Měl na starosti podzemní továrnu Rudolph, když předtím prošel praxí v Mauthausenu, Terezíně a Dachau. Dělal svou práci dobře také proto, aby se u ní udržel. Vynášela. V kufru mercedesu měl bednu nacpanou snubními prsteny, náušnicemi, zlatými zuby a tak dále. Byl duben roku 1945 a standartenführer měl spoustu defetistických myšlenek. Báł se o bednu zlata už nějaký čas a v poslední době se ke strachu o majetek přidal strach o život. Sověti se blížili. Z východu bylo slyšet dělostřelbu a v lesích se každou chvíli strhla přestřelka mezi ustupujícím wehrmachtem a troufalými bandami civilistů křížem krážem omotaných kulometnými pásy. Na Západ bylo daleko a standartenführer začínal pochybovat, že dokáže dojet do amerického zajetí s celou kolonou. Ještě byl čas; ale zítra už mohlo být pozdě.

„Rozestavte hlídky,“ řekl svému pobočnickovi, obers-turmführerovi Mühlbachovi. „Zdržíme se jen krátce.“

„Jawohl, Herr Standartenführer.“

„Malé občerstvení?“ zeptala se Tischlerová.

„Neodmítnu, ale proto jsem tu nezastavil. Chtěl jsem vás ještě vidět, madam... vás i vašeho muže. Jeho pevná víra ve vítězství německých zbraní mi vždy dodávala životní optimismus.“

„Prosím, pojd'te dál...“

„Poseděl bych jen tady dole v hale,“ řekl standartenführer. „Rád vidím na své vojáky. Někdy je mi líto, že nemám oči i vzadu.“

V těch dnech byla spousta standartenführerů, kteří by očima vzadu zcela jistě nepohrdli.

„Koňak?“ zeptala se Tischlerová.

„Ó... pokud ještě nějaký zbyl...“

Tischlerová se vzdálila. Malá Johanna běžela za ní.

„Poslyšte, Tischler,“ řekl Schmellheinz, když nahore na schodišti dozněly kroky správcové a hlásek děvčátka, „nezastavil jsem se tu jenom ze zdvořilosti či snad ze sentimentálních důvodů. Na Rudolphu byla spousta materiálu velmi cenného obzvlášť pro Rusy... Vezu to s sebou v bednách... pět bedniček. Plátěný obal, asfalt, zinek, ocel. Relativně nezničitelné. Dnes už se mi ale nezdá pravděpodobné, že se mi to podaří převézt na západ – k Američanům. Chápete?“

„Ale Rusové jsou ještě daleko.“

„Rusové možná,“ souhlasil Schmellheinz. „Zato partyzáni jsou blízko.“

„Nevím o žádných.“

„Ale já o nich vím. Mám v doprovodu dvacet mužů. To nestačí, i když jsme vyzbrojeni jako zvláštní jednotka. Kdyby nás někde skřípli, nedostaneme se z toho lacino – a možná že vůbec ne.“

„Museli by o vás vědět.“

„Kdo ví, jestli o nás nevědí?!“

Tischler mlčel.

„Češi, kteří pracují ve vesnici, s nimi docela jistě spolupracují,“ pokračoval standartenführer Schmellheinz. „Stačí, aby někdo z těch schweinhundů doběhl se zprávou do lesa. Proto se tu nemůžeme zdržet dlouho – jen pár hodin. Ale za tu dobu by se dalo ledacos udělat...“

Tischlerová přinesla láhev a sklenky.

„Připijete si s námi?“ zeptal se Schmellheinz.

„Omluvte mě...“

Standartenführer ji nezdržoval.

Když s Tischlerem osaměli u láhve koňaku, přece jen si sentimentálně povzdychl. „Ach, mein Gott! Ty krásné večery ve dvaadvacátém! Terasa byla plná lehátek a v hale jsme

hrávali šachy. A kuchyň, ta zdejší skvělá kuchyň! Máte ještě tu poločeskou kuchařku?“

Tischler kývl. „Je to loajální žena.“

„Prosit,“ řekl Schmellheinz a zvedl sklenku.

Tischler jen lehce upil a zatočil sklenkou, aby se nápoj rozlil po jejích stěnách a zavoněl, jak se to s ušlechtilým nápojem má; Schmellheinz vypil koňak naráz.

„Pamatujete si tu černou hodinku v salónu?“ řekl. „Vyprávěl jste jistou historku...“

„Myslíte tu o Černé dámě?“ řekl správce.

„Na ja, o Černé dámě!“ zvolal Schmellheinz, kterého koňak jako obvykle vyváděl z melancholie. „Byl tady ten – jak on se jen jmenoval? V civilu nějaký historik... kapitán nebo major, veliký zastánce těch pomatených Hörbigerových teorií – a velký ctitel něžného pohlaví. Vidím ho jako dnes, jak vám visel na ústech. Mluvil jste jako kniha.“ Najednou se zachechtal. „Mohl byste se živit jako spisovatel pohádek...“

„Ale já si přece Černou dámu nevymyslel,“ protestoval Tischler. „Ta pověst se odnepaměti vypráví o zdejším zámku. Černá dáma skutečně existovala, byla na zámku zavražděna za třicetileté války a zjevuje se jako předzvěst neblahých činů.“

„Já vím,“ kývl Schmellheinz. „A má spadeno na uniformy, protože ji zamordovali nějací oficíři. Moc hezké bylo, že jste to vyprávěl nejmíň patnácti německým důstojníkům, kteří si tady odbývali rekonvalescenci po zranění. Proč jste jim to vlastně vyprávěl?“

„Ani nevím...“

„Vzpomínám si, že krátce nato zmizel první z pacientů.“ Standartenführer jako by najednou shodil masku bodrého strýce z bavorské pivnice; v hloubi jeho vodových zřítelnic cosi nebezpečně blýsklo. „Snad si to taky pamatujete...?!“

„Ovšem,“ řekl Tischler. „Těch případů bylo víc – dva nebo tři.“

„Vyšetřovalo to gestapo,“ pokračoval Schmellheinz „a speciální komando. Je to taky jeden z důvodů, proč jsem tady, Tischlere.“

„Nikdy se to přece nevysvětlilo,“ namítl Tischler. „A teď už je pozdě na zjišťování pravdy.“

„Nechci zjišťovat pravdu. Chci využít znalostí člověka, který dozajista ví, kam ti lidé zmizeli.“

„Kdo je to?“

„Vy, Tischlere.“

Správce se pousmál. „Nepodložený dohad. Kdybych já cokoli věděl, gestapo by se to bylo dovědělo první. Nevím, jak vás něco podobného mohlo napadnout. Mýlíte se, pane standartenführere. Nemluvme už o tom.“

„Naopak, budeme o tom mluvit. Ale krátce a jasně. Tenkrát se zjistilo, že stopy všech zmizelých končily u silnice, tam, kde vtéká potok do malého jezírka. Předpokládám, že tam byli vylákáni něčím, co sledovali.“

„V těch letech, pane standartenführere?! Myslíte na nějaké protiříšské živly, bandity, kteří by si troufli na důstojníky wehrmachtu, snad i na muže SS-Waffen – a ve dvačtyřicátém? To snad ne?!“

„Zapomínáte na atentát na reichsprotektora.“

„Ale to byla výjimka... výsadek z Anglie. A tady... snad v souvislosti s Černou dámou? Prosím vás, pane standartenführere... to je k smíchu.“

„Německý parteigenosse nevěří na strašidla?“

„Samozřejmě že ne.“

„Halt!“ ozvalo se zvenku.

„To je jeden z dělníků,“ řekl Tischler. „Ještě jich tady pár mám. Ostatní se nejspíš vrátili domů – nikdo je nehledá. Myslí si, že je konec války a že si mohou beztrestně dělat, co se jim zlíbí.“

Vyšel ven. „To je zaměstnanec,“ řekl obersturmführerovi Mühlbachovi a obrátil se k dělníkovi: „Co chcete, Hans, ty stromy už leží?“

„Ja, herr Tischler,“ kývl mládenec v otrhaných montérkách, rádiovce a botách s dřevěnou podrážkou, „jdu se zeptat, jestli se mám dát do těch stružek u fontány.“ Jak se přitom od správce ohlédl k fontáně, levé oko jako by mu zabloudilo jinam.

„Počkejte chvíli,“ řekl mu Tischler česky a vrátil se do haly. „Musím dát nějaké příkazy, pane standartenführere. Pokud hodláte pokračovat v načatém rozhovoru o těch bedničkách z Rudolpha, bude lepší, když tu Čechů bude co nejmíň. Nejsou hloupí, víte. Například zrovna tenhle šilhavec studoval v Praze na vysoké škole – dokud jsme jim je nezavřeli. On se sice ten jejich Moravec snažil...“

„Richtig,“ uťal správcovo řečnění Schmellheinz.

Měl jiné starosti než dumat o možnostech vysokoškolského vzdělání zotročeného, a přece stále vzpurného obyvatelstva protektorátu, ať šilhajícího, nebo ne.

Tischler vyšel ven a společně s dělníkem se pustil po úzké lesní cestě. Standartenführer si nalil další sklenku a zapálil si cigaretu. Venku se ozvaly hlasy a smích několika mužů jeho ozbrojené jednotky. Ten Mühlbach, pomyslel si, v poslední době nějak zapomíná na přirozenou kázeň mužů SS...

Mladičká *kleine blonde* služka vyšla postranní brankou s vrchovatě naloženým podnosem.

„Gründ, Hassnödel, Kupetzki, Funke,“ ozval se hlas obersturmführera. „Ostatní zostřenou pozornost!“

Standartenführer Schmellheinz to všechno vnímal jako za tlustou stěnou. Hlavou se mu honily ponuré myšlenky. Bezesporu bude lepší, když bedny z Rudolpha nechá někde ukryté; jsou v nich materiály o všem, co se v podzemí dělalo, vyvíjelo, připravovalo... Kdyby padl do zajetí, mohl by je vyměnit za svou svobodu. Ale napřed se pokusí zmizet. Pře-

vlékne-li se do civilních šatů – Tischler mu jistě něco dá – nikdo ho nemusí poznat. A bednu se zlatem tady taky nechá... Sice se mu nechtělo s ní rozloučit, ale nemusí to přece být navždy. Brát ji s sebou, to by byla skoro jistá vstupenka do pekla; její obsah je příliš výmluvný a život mu je v tuto chvíli dražší. Za čas se pro ni může vrátit, kdo ví, jak budou vypadat hranice po válce. Tohle území může zůstat německým – aspoň do jisté míry.

Standartenführer Schmellheinz nebyl politik ani přílišný vzdělanec. Ačkoli se smrtelně bál Rusů, přesto si představoval, že válka skončí podobně, jako skončila ta první. Německo zaplatí reparace, snad mu Spojenci seberou nějaké území – a to všechno se za čas zase změní.

Ne, standartenführer Schmellheinz vskutku nebyl přílišný vzdělanec.

„Braun, Liedler, Schneider, Rosa,“ ozvalo se zvenku.

Děvče se klokotavě zasmálo.

„Nezdržujte vojáky,“ zavolal na ni Tischler, který se vracel z lesa, a smích zmlkl.

„Dělníkům jsem přidělil práci trochu dál,“ řekl správce ve dveřích. „Můžeme pokračovat. Vzpomínal jste na jedno moje vyprávění: Černá dáma, rejtaři... a fontána, která mění barvu.“

„Vida,“ zvolal Schmellheinz, „na to jsem zapomněl. Co že to mělo být s tím vodotryskem?“

„Na každém zámku něco podobného mají... Někde padají obrazy, jinde zase štíty, někde se rozeznívá zvon, a jinde se zjevují krvavé skvrny... Tady máme pověst o krvavé fontáně. Ale ta patří k Černé dámě; prostě tenkrát, když tu cizí vojáky spolu se zámeckou paní cosi sprovodilo ze světa, fontána v parku prý potom chrlila krev. Ošklivé, co?!“

„Jistě, ošklivé... Naštěstí je to jen pověst, že?“

„Ano,“ řekl správce s neveselým úsměvem. „Je to jen pověst – a kdo ví, z čeho vznikla.“

„Existovala vůbec ta – Černá dáma?“

„No ano... byla to jistá Matylda z Grabensteinu.“

„Když pomyslím na vaši ženu,“ řekl standartenführer Schmellheinz, povážlivě pokyvuje hlavou, „je vlastně také něco jako zámeckou paní... Poslyšte, vy se nebojíte, že vás Češi –“

„Bojím,“ kývl Tischler. „Odjel bych radši také, kdyby bylo čím. Všechno na čtyřech kolech, co jezdilo, bylo zrekvírováno pro frontu. Neodvezu rodinu na Sachsově motokole, pane standartenführere.“

„A kam byste chtěl odjet...? Na západ? Nebo jinam? Ostatně – proč? Vám nic neudělají. Nejste voják.“

„Dovedl bych být, kdyby to bylo nutné. Pokud bych odjel... snad někam hlouběji do Říše. Tady to patřilo bývalému Československu – a pokud Německo válku nevyhraje a budou obnoveny staré hranice, staneme se opět bezvýznamnou národnostní menšinou – pokud nás odtud vůbec nevyženou. Ale možné je i to, že mnichovskou dohodu vítězné velmoci uznají; předválečné Československo přece bylo na obtíž i jim – i když to neříkaly nahlas.“

„Vy už našemu vítězství taky nevěříte, co?!“

„Myslím si o tom své... ale ještě bych nerad vynášel rezolutní soud. Vůdce jistě hledá řešení.“

Standartenführer Schmellheinz si ukrutně žmoulal lalok pod bradou, až zrudl jako krocan. „Poslyšte, Tischlere,“ zabručel, „je třeba, abyste tady zůstal. Musíte... je to v zájmu Říše. Ty bedny nechám tady... Najdete pro ně skryš – co nejlepší. Budete hlídat, dokud si pro ty bedny někdo nepřijde, jasné?“

„Pakliže je to v zájmu Říše –“

„Ano?!“

„Můžeme to zkusit.“

„Víte o takové skryši?“

„O té nejlepší.“

Schmellheinz odstrčil sklenici. „Na... tak se do toho dáme, Tischlere.“

„Hned?“

„Bude to tak lepší,“ řekl Schmellheinz. „Potom rozpustím doprovod. Ať se postarají sami o sebe – každý sám. Jistě se tu najdou civilní obleky...“

„Pro všechny těžko.“

„Myslím pro mě... případně pro Mühlbacha... ostatní si budou muset poradit sami.“

„Snad něco najdeme.“ Tischler si se špatně skrývaným despektem změřil pohledem esesmanovu robustní postavu. „Počkejte, podívám se... radši sám.“

Standartenführer Schmellheinz si znovu nalil a okem poměřil hladinu koňaku v láhvi. Nevypil už o dost víc než obvykle? I když v poslední době jeho večery v ubikaci na Rudolphu s poslechem Jobových zvěstí z rozhlasu vypadaly podobně, jenom koňak býval poněkud horší kvality. Pak se jeho myšlenky posunuly kamsi za bahnitý Bug, na letní postup Ukrajinou, zajišťování zázemí v dobytých oblastech... servilita banderovských bojůvek, jejich nenávisť k Židům i Rusům... Jednou viděl docela živě lán zlatého obilí tiše praskajícího pod pneumatikami semperit jeho velitelského mercedesu...

Tischler se vrátil s balíkem sak, vest, kalhot, košil a dalšího textilu v náručí. „Snad si z toho něco vyberete, pane standartenführere,“ řekl. „Vy i váš pobočník.“

„Výtečně,“ kývl Schmellheinz, „ale napřed ty bedny, Tischler...“ Standartenführer při vstávání trochu zavrával, přece jen to s tím koňakem přehnal...

„Vezměte jen několik lidí,“ radil správce Tischler a přidržel Schmellheinze za loket.

„Pět mužů,“ souhlasil standartenführer. „Každý vezme jednu bednu...“ O té se zlatem zatím nebyla řeč a standarten-

führerovi to způsobilo jisté rozpaky. „Eh... je tu ještě jedna menší,“ řekl. „Tu vezmu sám.“

„Jak myslíte, pane standartenführere.“

Vyšli ven, Schmellheinz trochu vratkým krokem.

Muži se jmenovali Braun, Schneider, Funke, Schloss a Kupetzki. Na lesní cestě polohlasně kleli. Bedny byly těžké a hrbolatá cesta vedla do kopce. Tischler šel první, na prsou těžký automat zvaný *sturmgewehr 44* – alkoholem znavený Schmellheinz, který se dřel s dvacetikilovou bedničkou, na kterou nikoho nenechal sáhnout, měl automatu v půli kopce tak akorát a předal ho Tischlerovi, když se nabídl. Standartenführer teď škobrtal sám na konci skupiny a oběma rukama objímal bedničku, která mu přirostla k srdci víc než sám milovaný Vůdce...

„Je to ještě daleko?“ zavolal udýchaně na správce.

Ten se ohlédl. „Není,“ řekl.

Vzduch byl vlahý, buky se zelenaly v paprscích slunce a malá Johanka se vytratila do parku.

Táta odešel někam do lesa s muži v šedozelených šatech a s lesklými, také šedozelenými klobouky. Nesli těžké bedny a Johanku s sebou nevzali. Překvapím je, říkala si, a pak taky navštívím Černou dámu. Vždycky se u ní trochu bojím, ale hraju si tam ráda. Je krásná a mlčenlivá; nikdy mi nepoví ani slovo, ani slovíčko...

Zahlédla postavy mužů s bednami na ramenou proti obzoru. Potom zapadli mezi kmeny stromů a ztratili se v příšeří lesa.

Johanka se rozběhla. Trvalo jí dlouho, než se dostala k začátku cesty. Odbočila po ní ke schodům z černé žuly. Do šumění potoka hluboko dole jako by odněkud slyšela hlasy, byly to mužské hlasy s mnoha ozvěnami; a tak si jako vždycky proti strachu (než ji ochrání Černá dáma) šeptem přeříkala:

*Eins, zwei, Spielerei, drei, vier, Offizier,
fünf, sechs, gehen rechts, sieben, acht, gute Nacht,
neun, zehn, wiedersehen...*

Zbývalo jí jen projít mezi zvláštními vysokými keři s voskovými listy, když se ozval výkřik, o kterém se jí pak dlouho noc co noc zdálo, dokud se nenaučila na něj zapomenout. Byl to nelidský výkřik hrůzy.

Následovala série ohlušujících výstřelů.

A ještě dva... a jeden.

Hned nato zarachotily výstřely u zámku.

Obersturmführer Mühlbach jen vykřikl cosi o zaujmutí kruhové obrany, ale když vzápětí uviděl, jak dva muži padli a s kvílením se svíjejí na dlažbě, obrátil se a vyběhl po schodech do zámecké haly.

Scharführer Schowka sebou hodil za jeden z mercedesů. V lese se míhaly postavy sotva zřetelné v klamných paprscích slunce filtrovaných jarním listím buků. Na pískem posypané cestě ležel a klel jeden z esesmanů s prostřeleným břichem. Opodál vybuchl ruční granát. Za sloupem u hlavního vchodu zámku se kryl další muž a zběsile pátil mezi stromy. Pak přestal a spadl ze schodů. Ještě se pokusil odplížit...

Další salva z lesa ho přibila k zemi.

Schowka nestřílel. Za automobilem ho nikdo z útočníků neviděl. Čekal, zatímco ostatní muži SS-Waffen kolem stříleli a umírali koseni palbou neviditelných.

Kalkuloval s jejich životy.

Další. Zbývalo už jen pět mužů. Jeden z nich zemřel na kraji lesa. Druhý na schodišti před vchodem do zámečku, kam chtěl utéci. Třetí a čtvrtý se pokusili probít a zůstali ležet mezi krajními stromy, z nichž zběsilá palba rvala kůru v roztrepených cárech.

Z lesa vyběhlo několik mužů.

„Dovnitř,“ volal jeden z nich. „Schovávají se tam!“

A druhý řekl: „Opatrně!“

Ozvala se střelba odněkud z domu, ale vzápětí umlkla, když vysoký muž v rudoarmějské lodičce poslal do dveří dávku ze samopalů a vběhl dovnitř.

Následovali ho s vítězným pokřikem.

„Mein Gott,“ říkal si v duchu Schowka, „ať mě nezahlédnou. Ať někoho z nich nenapadne vyjít ven!“

Vymrštil se přes dvířka otevřeného mercedesu standartenführera Schmellheinze. Ještě ho neviděli. Startér. Pořád nic. Plyn, rychlost... Mercedes se pohnul, minul dveře zámečku a rozjel se po příjezdové cestě. Teprve teď se ve dveřích objevil muž se samopalem.

Salva šla mimo a vzápětí ztichla; náboje v zásobníku došly a mercedes zmizel za stromy...

„Čort,“ řekl vztekle střelec.

„Ničevó, staršina,“ řekl mu jiný. „Dostanou ho jinde. Už to nebude dlouho trvat... To hnízdo jsme vyčistili.“

„Podívejte!“ vykřikl mladý chlapec s německou mauserovkou a kulometným pásem přes prsa. „Panebože!“

Fontána před vchodem do zámečku, dávno vyschlá a němá, vydávala podivný chropot. A pak z ní vytryskl pramínek, jasně červený v paprscích dubnového slunce.

Krátce nato padl hrdinskou smrtí při obraně Berlína sám Vůdce (aspoň tak to hlásil rozhlas a psaly noviny) a hned po něm Berlín. Spojenci si rozdělili Německo.

Grábnštejn, který značně utrpěl při přesunech vojsk a později při přesunech za zlaté horečky, se stal se svým zpustlým parkem, někdejší oborou i okolními lesy majetkem vojenské správy; vstup sem byl přísně zakázán a ponuré události z dubna 1945 už nepřipomínalo vůbec nic. Ostatně – lidé měli svých starostí dost a do módy přišla jiná strašidla.

Prolog II.

Vojín Lacko se podíval na hodinky.

Skříčko bylo zevnitř beznadějně zamžené a ciferník, vkusně pomalovaný a polepený staniolem, v důsledku toho nic neukazoval.

„Do Márii bohovej aj s Ježíškom,“ pravil vojín Lacko nepříliš hlasitě.

Provázky deště byly šedivé i o půlnoci. V mechu to bublalo a na cestičce pokryté vysokou vrstvou loňského listí i jehličí se pod vojenskými púllitry ozývaly mlaskavé zvuky. Vojín Lacko vyrostl na dědině, kde se odjakživa hospodařilo v symbióze s hejkaly, meluzínou a klekánicemi. V tomhle počasí kdejaký smrček připomínal ježibabu a Lackovu víru v nadpřirozeno nevyvrátila ani neutuchající osvětová činnost poručíka Fejfary. V mezích svých možností se na to snažil nemyslet a říkal si, že hodina duchů je už dávno pryč. Za chvíli přivede závodčí střídačku a s ježibabovitými smrčky bude obcovat další člen dnešní stráže u skladu PHM.

„Boha svatého dreveného trímotorového.“

Vojín Lacko si řekl, že raději postojí. Pod nohama to čvachtalo tak, že se zvuky ozývaly víckrát, než měly.

Když stál, neozývalo se nic.

Kromě šumění deště.

Lacko chvíli zíral do lesa, v němž stejně nic neviděl. Byl to prales ohraničený tabulkami POZOR – HRANICE VOJENSKÉHO ÚJEZDA a nikdo kromě strážných tam neměl přístup. Sklad pohonných hmot byl umístěn ve zchátralé budově bývalého zámečku a povinností strážných bylo obcházet kolem dokola. Byl sem přístup jen z jedné strany, nepočítáme-li zarostlou cestu vedoucí od blízkých Blat. Po té se nesmělo dál než na padesát kroků. Blata, to byly bažiny, v nichž se nikdo nevyznal a obcházeli je i při taktických cvičeních. Jednou se tam vydal na houby nějaký roťák od průzkumníků; vrátil se zamazaný blátem od hlavy k patě a nikomu s výjimkou vlastního nadřízeného nepřiznal, co tam

zažil. Vzápětí byl čten *zákaz vycházení* a ten nikdo nepřekročil.

V močálech prý rotný něco viděl...

Povídalo se o tom mezi zupáckými poddůstojníky už pár let; od té doby, co rotný odešel do civilu, získalo jeho tajemné bahenní dobrodružství obludné rozměry.

V současné době se v onu nebezpečnou končinu nezatoulal ani plukovní mykolog kuchař Šmída a strážní při obcházení skladu PHM radši i ve dne zírali na otlučená sgrafita na zdech zámečku, nestojíce ani o optický kontakt s přízraky jakéhokoli druhu.

Jak vojín Lacko postával, v mokrých půllitrácích ho zably nohy. A tak se zase dal do pochodu a pomalu se loudal k nároží. Končil tam dlážděný chodník, mezi jehož dlaždicemi rostl mech a tu a tam i kopřivy. Podél budovy se táhlo podloubí, nyní tmavé a nevlídné jako kostlivcovy zuby. Přestože tam nepršelo, vojín Lacko neměl sebemenší chuť zalézt pod klenutý strop.

Podíval se na hodinky ještě jednou. Zase nic neviděl. Nebohý pánbůh obdržel pár nových přívlastků.

A vtom se to stalo.

Za rohem budovy, kde začínalo pásmo vymezené padesáti kroky, se ozval šramot. Potom divné zahýkání.

Vojín Lacko se jako na povel zastavil a nadhodil si samopal, který se mu zatím klátil na zádech hlavní dolů.

Myš, pták, srnka, říkal si v duchu. Určitě srnka.

Nebo myš.

Vnitřní hlas se ozýval s námitkami: Copak srnka nebo myš takhle skučí, co?!

Je to srnka a dost, odmítl diskusi vojín Lacko.

Přešlápl, aby zastavil komíhavý pohyb levého kolena, které se mu nekontrolovatelně rozvibrovalo. Zvuk ztichl a Lacko přešel k rohu budovy. Za ním byl hlavní vchod opatřený bytelnými železnými vraty natřenými suříkem narudo. Ve světle

žárovky nad vchodem to nepůsobilo nikterak povzbuzujícím dojmem.

Žárovka měla osvětlovat prostor před vraty, oč se poctivě snažila. Díky jejímu umrlému světlu nebylo vidět jinam než před vchod. Pokud by se strážný skrýval v lese, mohl spatřit každého, kdo by se k vratům blížil, už na padesát kroků od nich. Ale pokud stál pod žárovkou sám, neviděl nic než vrata, svůj stín a starou otlučenou kašnu s tritónem, kterému kdosi natřel hlavu načerveno zbytkem suříku použitého k natření vrat. Jinak všechno kolem tonulo ve tmě ještě znásobené kouskem osvětleného prostoru...

Nikdo ze strážných se před vraty necítil dobře.

Jenomže tam, za okruhem světla, začínal prales, kde prožívali roťáci své soukromé hrůzy a kam se nejen nesmělo, ale ani nechtělo. Dokonce ani ve dne ne; ve dne se tam totiž rýsoval vysoký les se spoustou kostlivečkových smrků bez kůry a s uhnílymi kořeny.

Lacko zamířil pod žárovku. Pátravě se rozhlédl.

Kdyby to byl diverzant, říkal si. Zneškodním ho, a bude dovolenka. Diverzanti jsou sice strašně nebezpeční a bezohlední, ale když člověk ví, jak na ně...

Ne že by to snad vojín Lacko věděl. Jen si dodával odvahu představami, jak je po vítězné potyčce s imperialistickým agentem fotografován před rozvinutou plukovní zástavou.

Najednou se zvuk zopakoval.

Přicházelo to jakoby od kašny – divné hýknutí následované táhlým zachroptěním. Pak jakési tlumené bublání, jako by někdo kloktal.

„Chod’ von, závodčí!“ zvolal vojín Lacko. „Čo som volaaký bažant? Chod’ von, lebo budem strilať a budeš mať gatě všetké osraté!“

Strašení strážných, zvláště bažantů, bylo dost obvyklé a mnohý poddůstojník se válel delší dobu na ošetřovně, když špatně odhadl pohotovost nováčka ve stráži.

Jelikož Lackovi nikdo neodpověděl, odjistil samopal.

„Stůj,“ řekl nejistě.

Jiný povel pro podobnou situaci neznal. Pak měl říct: stůj, střelím a pak střílet. Do kašny.

Pomalů se blížil ke kamenné nádrži. Obešel ji a ujistil se, že se za ní nikdo neskrývá.

Jenomže když měl naprostou jistotu, že je u zámečku sám, že široko daleko není nikdo, kdo by snad chtěl ohrozit sklad PHM nebo vojína Lacka osobně, ozval se příšerný chropot znovu.

Lacko se bleskově ohlédl a zkameněl. Kdyby mu teď někdo natřel hlavu červenou barvou jako tritónovi na kašně, ani by si toho nevšiml. Stará zničená nepoužívaná fontána náhle začala fungovat. Pramínky vody stříkaly s tichým šuměním do výšky dobrých dvou metrů a pleskavě dopadaly na deštěm zmáčený kámen na dně kruhové nádrže. Trvalo to asi minutu; pak se praménky začaly nížit, změnilly se v pouhé čurky, nakonec to ve fontáně znovu táhle zachroptělo a všecko bylo zase jako dřív.

Na tohle neplatily předpisy, tři výzvy ani osvěta politruka, nadporučíka Fejfary. Lacko se dal na bezhlavý ústup mokrým lesem; teprve na silnici ho potkal gazík s novou stráží a závodčím.

„Kde máš zbraň, kokot drevený?!“ hulákal na Lacka.

„Nemohol som s ňou utékať, súdruh desiatnik,“ hlásil voják. „Tak som ju nehál v hori.“

Než se ke skladu PHM dostavila nová stráž s doprovodem závodčího i velitele stráže, déšť všechny stopy smyl. Stejně tam žádné nebyly...

Dokázat se nedalo nic a voják Lacko byl hned nato po právu zavřen za svévolné opuštění stráženeho objektu a odhození zbraně. Jelikož i nadále trval na svém strašidelném hlášení, byl až do konce prezenční služby považován za stvoření mdlého rozumu.

Nikdo z oficiálních míst se o historiku vojína Lacka nadále nezajímal. Jen v restauraci hotelu U Kola a vrat v Rovné Vsi, kam to donesli vojenští štamgasti ze strážní posádky v Žehličích, občas přišla řeč na to, jak jeden voják na vartě u zámečku viděl v činnosti krvavou fontánu. Při tom si většinou někdo z domorodců vzpomněl, jak mu tenaten povídal, že to taky jednou viděl; bylo to předloni takňák po žních nebo před Vánocema...

1

„Paní Matylda z Grábnštejna zemřela roku 1629. Lidová pověst o ní vypráví, že žila životem rozmařilým, žádného muže nenechala na pokoji, a když jednoho dne zámek Grábnštejn byl nepřátelským vojskem obsazen, zalíbilo se jí v důstojníkovi rejtaru. Místo aby se čeledi a posádky zajaté zastala, svolala rejtary k hostině... A když pak s nimi pila i freje ohavné tropila, udeřil blesk do ní, až po celém těle zčernala. Když ostatní vojáci do komnaty se dobyli, našli paní Matyldu takto zčernalou a obnaženou mezi pěti rejtarskými důstojníky, již bezduchými. Toho dne kašna zámecká prý krev chrlila a vojsko v hrůze opustilo Grábnštejn.“

Kapitán kriminálky ve výslužbě dočetl.

„Je mi opravdu nadmíru trapné, pane Veliký, že vás tím obtěžuju,“ řekl Rudolf Tuml, zavalitý muž s pleší a mrtvičnatými ruměnci.

„Já mám času dost,“ řekl kapitán Augustin Veliký, jehož někdejší kolegové byli toho názoru, že definitivní příjmení získal až v době, kdy přestal růst.

„No právě,“ řekl tlust'och. „Jinak bych si byl snad ani nedovolil za vámi se svým problémem přijít. Vždyť já ani nevím, jak bych o tom nejlíp začal.“

Toho pozdního odpoledne lilo jak z konve, Veliký se doma sám nudil a tlustý host se vynořil z deště, jako by ho poslala sama prozřetelnost. Oznamil sice, že ho posílá kapitán Pařízek, náčelník Okresního oddělení VB, ale to konečně nemělo k prozřetelnosti daleko.

„Jak byste nejlíp začal...?“ opáčil Veliký zamyšleně. „Zřejmě na tom nesejde, jelikož každý začátek je těžký. A jde-li o problém, který zřejmě souvisí s jistým...“ nahlédl do papíru, „Grábnštejnem a snad i s nějakými tamějšími strašidly...“ Pousmál se, ulpěl na svém hostu pohledem bystrých modrých očí v síti jemných vrásek a dodal: „Napijeme se něčeho?“

„S radostí,“ pravil Rudolf Tuml. „Jen kafe ne, prosím. Mému tlaku nesvědčí víc než dvě denně.“

„Dobře vychlazený vermut...?“

„Ale jo... já sladké rád.“

„Tak prosím,“ řekl Veliký, když nalil do dvou historických baňatých sklenic na zelené nožce, na jaké si potrpěl. „Povězte mi napřed, jak se vlastně mohlo stát, že vás ke mně poslal právě Pařízek?!“

„Protože prý tu nejsou od toho, aby se někde honili za strašidly,“ řekl Tuml. „Já se s ním trochu znám – ale už nějaký čas jsme se neviděli, protože jsem přešel na místo vedoucího jistého venkovského penzionu. A když se tam začaly dít ty – věci, šel jsem za ním, jestli by v tom něco neudělal nebo mi aspoň neporadil. Vždyť já jsem proti tomu bezmocný, pane... a v tom zapadákově mám dost starostí s kšeftem.“

„Pařízek vám řekl, že přes strašidla jsem já?“

„Říkal, že ví o někom, kdo se rád baví takovýma –“

„– volovinama,“ dokončil to Veliký. „Takže jste přišel za panem Velikým, a otevřel jsem já. Musel jste to považovat za blbý vtíp.“

Rudolf Tuml by nebyl první, koho by něco takového napadlo. Augustin Veliký měřil něco kolem dvou metrů a ne-

zmenšilo ho ani to, že chodil mírně sehnutý. Nebylo to od pátrání po šlépějích padouchů; hrbil se proto, že rád viděl bližním do tváře. Pokud stál rovně, mluvili mu někam do vesty.

„Já nemám na vtipy náladu,“ řekl smutně Tuml. „Lidi mi vesměs vyhrožují odstěhováním, sotva přijedou. Původně jsem si myslel, že lehce zlověstná pověst z časů poměrně dávných dodá zařízení na poutavosti. Dnes už si to nemyslím, když hosté houfně prchají.“

„Kde se nalézá ten váš strašidelný hotel?“

„V Rovné Vsi. Je to na Zelenicku. Rekreační penzión s restaurací. Říká se tam U Kola a vrat.“

„Rovná?!“

„Rovná Ves. To je celý název.“

„V Zelenicích už jsem cosi na práci měl,“ řekl Veliký, „ale okolí moc neznám. Je skutečně rovná, ta vaše Rovná Ves?“

„Název Rovná, pane inspektore,“ děl Tuml hrobovým hlasem, „se žádnou rovinou nesouvisí. Jmenovalo se to tam Grabendorf – dokonce i před válkou. Když nějaká ta komise po osvobození hledala český název, mělo se vycházet z překladu, ale hrob, to víte, kdo by chtěl bydlet v Hrobové Vsi? A tak někdo přišel s tím, že ono německé Grab se dá přeložit i jako Rov.“

„Ó, jazyku náš mateřský...! Tudíž Rovná je vlastně Hrobová, a nikdo to nepozná, jelikož si myslí...“

„Ano,“ kývl samolibě Tuml, jako by to vymyslel sám. „Každý myslí, že se to vztahuje k rovině, ve které naše osada leží. A přitom se to neliší od historického názvu.“

„Rovná Ves, Hrobová Ves,“ opakoval Veliký okouzleně. „Vskutku pěkné. A ten hrad, zámek... prostě ten objekt s pověstí?“

„Ten je natolik zapomenutý, že není podstatné, jak se jmenoval, či jmenuje. Pořád se mu říká Grábnštejn, ale je to spíš jenom zámeček...“

„Název vašeho podniku je zajímavější.“

„To je podle erbu vytesaného nade dveřmi původní barokní budovy. Kolo a vrata... Nějací Kolovratové asi někdy v minulosti...“

„Zvláštní a jaksi starosvětsky půvabné.“

„Vřele doporučuju! Jezdí se tam po celý rok. Hlavně důchodci. V létě houbaři, v zimě běžkaři... Kšeft tam jde více než slušně.“ Zarazil se. „Vlastně,“ dodal, „donedávna šel.“

„Už nejde?“

„Jak by mohl?! Lidi nejsou romantici ad absurdum.“

Odmlčel se a zhluboka si lokl.

Veliký trpělivě vyčkával.

„To je tak,“ povzdychl si tlust'och, „kousek za vesnicí byla donedávna hranice vojenského pásma. Bývalý zámecký park a zároveň obora, obrovský kus terénu: lesy, kopce, spousta potoků a nějaká rašelinná jezírka. Od konce války tam byl tankodrom, cvičiště nebo co vlastně; možná střelnice. Letos zjara to zrušili a armáda to opustila. Dovedete si představit, jak to tam asi vypadá?! Dvacet let se tam nekácelo a nic nedělalo, leda válčilo.“

„Tak trochu prales...?!“

„Nejen trochu. Myslel jsem si, že to bude nové lákadlo pro turisty. Nechal jsem natisknout letáčky a dal to i do novin. Vyšlo to v Kupředu, v Průlomu, dokonce v Rud'asu. Hádal jsem se kvůli tomu s ředitelstvím a s aranžérkami z podnikové propagace... Nakonec jsem musel odmítnout zájemce pro nedostatek lůžek a od ředitelství Restaurací jsem dostal zvláštní prémii za projevenou iniciativu. Až vám takhle nějak před třema nedělema –“

„Přesnost je základ,“ řekl Veliký a usadil se pohodlněji ve starém ušáku. „Datum si nepamatujete?“

„Ale jo...“ povzdychl Tuml a vytáhl kalendářík. „To bylo v sobotu... dnes máme... jo, hm. Tak to bylo osm – ne, devá-

tého června. No – a tu sobotu devátého června jedna bába, nějaká Filibaldová –“

„Skutečně Filibaldová...? Od ef?!“

„Ba právě že od ef,“ kývl nešťastný restauratér, „co je tu vlastně normální? Ani ta jména ne. Tak ona ta bába Filibaldová se zdržela na houbách nebo na čem v tom inzerovaném pralese, zamotala se tam, netrefila zpátky a přiletěla někdy v jednu v noci. Sbalila kufry a já jí musel zavolat a zaplatit taxíka až ze Zelenic. Nechtěla se mi vůbec svěřit, proč tak nahonem. Až z ní nakonec vylezlo, že v lese potkala Černou dámu.“

„Nebohá stařena,“ děl Veliký. „Proč ne třeba žaludské eso? Vypadá mnohem příšerněji.“

„Můj smysl pro humor klesá k absolutní nule,“ prohlásil Tuml. „Bábu slyšel vrchní a roznesl to po celém penzionu. Je to bývalý filozof, tudíž ukecaný. Druhý den za mnou přišla delegace docela rozumně vyhlízejících důchodců. Zaručte nám bezpečnost, soudruhu vedoucí, povídali. Lítají vám tu po lese nahaté černošky.“

„To je zajímavé. Jak se mohla z Černé dámy tak rychle stát nahá černoška, co?!“

„Černá dáma, tak se říká tomu strašidlu ze zámečku. Podle učitele Stoklasy – a ten se o ty folklórní tyhlety enormně zajímá – je Černá dáma Matylida Grábnštejnová. A ta, jestli ji trefil šlak a zčernala v nahatém stavu, bude strašit nahatá a černá. No ne?!“

„A vy myslíte, že Filibaldová skutečně –“

„Co já vím? Pověst o Černé dámě je u nás v penzionu pověšená na zdi. Učitel mi to napsal redispérem na takový historický papyrus a děti mu to v polytechnické výchově zarámovaly. Ať prý se hosti seznámí s pozoruhodnostmi našeho městysu. Takže každý, kdo přijede, hned ví, na čem je. Potom si zajde do lesa, potká tam černou nahou ženskou, a já to můžu s kšeftem zabalit.“

„Ptát se na výskyt černošek v okolí je samozřejmě blbost,“ podotkl Veliký.

„Žádné černošky!“ zvolal Tuml. „Nikde!“

„Široko daleko?“

„Široko daleko. Nejbližší jsou v Habeši.“

„Co bylo dál?“

„Hostům jsem to rozmluvil,“ řekl Tuml. „Týden nato přišel kočí z jézedé, dole v restauraci si dal dva tři panáky a vykládal, že někdy loni na podzim zabloudiv ve vojenském pásmu. Tenkrát se tím prý nechtěl chlubit, aby neměl popotahování. Zřejmě byl namazaný jako vždycky, ale že prý co viděl, to viděl.“ Tuml se otrásl a dodal ponuře: „Viděl pět kostlivců, představte si.“

„Ale no tak...“ na to Veliký. „Jsem ochoten připustit nějakou tu černošku, eventuálně jednoho kostlivce. Pět kostlivců je příliš i na delirium tremens.“

Rudolf Tuml sáhl do náprsní kapsy, vytasil se s koženým pouzdrem na doutníky a nabídl. „Jsou to operas,“ řekl, jako by měl chuť změnit téma.

„Inu, pro jednu snad...“ pravil Veliký, partyzánkář takřka ze zásady. Tuml mu nabídl oheň z rakouského zapalovače v podobě maličkého browningu.

„Co dělali ti kostlivci?“ zeptal se Veliký, když doutníky uspokojivě doutnaly.

„Zírali,“ odpověděl Tuml. „Prázdnými očními důlky, pochopitelně. Zřejmě přesně tak, jak se to píše.“

„Necvakali bezmasými dásněmi?“

„O tom Řehoř nic neříkal. Proboha, proč by –“

„To se taky píše,“ pousmál se Veliký. „Co bylo dál?“

„Hosti si zabalili a odjeli.“

„Takže tam teď nikdo není?!“

„Ale jo... je tam další turnus, invalidní družstvo. Ti do le-sa nechodí... ale taky si nic dražšího nedávají.“

„Co se u vás podává dražšího?“

„Koktejly, zmrzlinové poháry, bifteky z pravé svíčkové, humrové saláty...“

„Chápu,“ kývl Veliký. „Kvůli invalidům abyste přešli na šhubánky a nudle s mákem. Ale vraťme se ke strašidlům: od té doby nic, pane Tuml?“

„Učitel Stoklasa byl v lese s pionýry. Dva se mu při bojové hře ztratili, a když je našel, povídali něco o stopách u Blat.“

„Co jsou Blata?“

„Močály, rybníčky a pár hektarů eklhaft rašeliny. Nikdo se tam nevyzná; nevyznali se tam ani vojáci, kteří tam nakonec zakázali vstup. Plno bláta. V tom blátě se ty stopy otiskly. Jako kdyby tam chodila bosá ženská.“

„Pionýři byli bosí?“

„Kdepak. Obutí.“

„Stoklasa ty stopy neviděl?“

„Viděl. Dal se tam zavést... Povídal, že to byly stopy nějaké útlé ženské.“

„Tudíž Černá dáma,“ pokývl Veliký. „To bych nebral v úvahu, pane Tuml. Nařapat tam mohl leckdo.“

„Možná,“ připustil restaurátér. „Jenže to není všechno. Kromě těchhle stop tam byly ještě jedny – a to prý byly stopy nějaké obrovské žáby.“

„Obrovské?“

Tuml udělal typické rybářské gesto. „Takhle,“ řekl. „Aspoň tak to Stoklasa ukazoval.“

„Půl metru?“ řekl s pochybami Veliký. „Takové žáby nežijí ani kolem Amazonky. Neudělali to tam spíš ti kluci? Jako se třeba pěstí a špetkou prstů dělají ve sněhu stopy bosého batolete?!“

„Nevím, neviděl jsem to,“ řekl Tuml. „Podávám, jak jsem slyšel.“

„Víte, proč se tím Pařízek nechtěl zabývat?“ na to Veliký. „Vždycky tu jde jen o subjektivní dojem jedince, který nelze

svědecky prokázat. Kdyby byl aspoň učitel ty stopy vyfotografoval...“

„Byla by tady třeba ta světla,“ řekl Tuml. „Ta přece viděl kdekdo.“

„Světla? Jaká světla?“

„Zprvė noční tiché blesky... Zjevují se většinou za sobotních nocí.“

„Kde se zjevují? V Blatech?!“

„Jo, vím, co myslíte. Metan, bahenní plyn, bludičky... nic takového. Vypadá to, jako by někdo tápal světlem po nebi a zase po zemi, jako když dáte dítěti baterku. A pak se to zase usadí a chvíli to zůstane jen jako odlesk nějakého studeného ohně... Nevím, jak to popsat líp.“

„Popisujete to malebně,“ řekl Veliký. „Ale pokud tam byla armáda, není na tom nic divného, nemyslíte?“

„V té době jsem tam nebyl.“

„Takže nemáte žádnou osobní zkušenost s těmi – řekněme neobvyklými jevy?“

„Jak bych neměl...“ vzdychl Tuml. „To byl právě poslední popud k tomu, abych se rozjel za Pařízkem.“

Veliký řekl, že pozorně poslouchá, a Tuml spustil.

„Moje okna,“ vykládal, mávaje přitom doutníkem, až uletěl špalík popele, „totiž vedou k tomu zatracenému lesu. Do půlnoci jsem v restauraci, někdy i přes půlnoc. Minulou sobotu jsem přišel nahoru kolem jedné v noci. Otevřel jsem okno – a najednou jsem zahlédl v lese světýlko. Mihotalo se mezi stromy a vzdalovalo se... Zavolał jsem vrchního a povídám mu, že zase někdo straší v lese. Vzali jsme pořádné klacky a vyběhli za světýlkem... Já v tu chvíli věřil, že mi někdo schválně kazí kšeft. A to by si zatraceně odnes. To teda jo.“

„Právem,“ kývl Veliký. „V lese byla tma?“

„Jako v ranci,“ přikývl Tuml. „Poprchávalo.“

„Měli jste baterky?“

„Jednu, tu dlouhou na tři články. Napřed jsme utíkali, jenže mně se s tím břichem běhá dost špatně... a vrchní je těžká váha, taky nějakému tomu poklusu moc nedá. Mokrá tráva – a ještě jsme nemohli moc svítit, jinak bysme to světýlko neviděli. Je to tam k neuvěření neprůchodné. Stromy se válejí jeden přes druhý, mezi tím smrčky a maliní a čertví co. Já měl dojem, že světýlko zahýbá doprava, vrchní myslel, že spíš doleva... Potom jsem se vyděsil vývratu, vypadalo to dočista jako nosorožec... No vidíte, jak člověk zpanikaří, nosorožec tady jen tak v lese, že jo... A vrchní se mi ztratil. Nechtěl jsem na něj volat, aby se ten se světýlkem nepoplašil a neschoval – jenomže v tu chvíli už se mi ztratilo i to světýlko. Zamotal jsem se ve tmě tmoucí, málem si tam vyrazil oko, vyvrknuh nohu a rozbil nos... a pak se mi zdálo, že světýlko zase vidím, tak jsem se za ním pustil...“ Zarazil se a zuřivě zabafal z doutníku.

Veliký se na něj mlčky díval a čekal.

Venku zahučel vítr a déšť zaharašil na okně.

„Vylezl jsem na takovou paseku,“ pokračoval Tuml dýchavičně. „Zrovna se mezi mraky ukázal měsíc ... jako nashvál. Kdyby se byl neukázal, možná bych to neviděl; i takhle jsem to zahlíd na poslední chvíli. Stálo to ode mě pár kroků jako na nějakém pařezu a dívalo se to na mě. Tfu na to.“

„Snad ne zase nosorožec?“

„Ale kdepak...“

„Co to bylo?“

„Kdybych já věděl... Na jednu stranu je to jasný, na druhou nesmysl... Ale v tu chvíli jsem o tom moc nepřemýšlel. Klopýtl jsem, víte – a dost nešikovně jsem do toho vrazil; ono to přede mnou jakoby mlčky ucouvlo... a já se otočil, vletěl znova do toho neprůchodného pralesa a něco jsem řval.“

„Něco?!“ řekl Veliký.

„Nevím co,“ řekl Tuml. „Bylo to nahlas. S vrchním jsem se potkal až někdy ve tři ráno. Samozřejmě neviděl nic... Ale já jo. Já, pane, viděl ženskou. Byla nahoře bez a černá byla jak holínka.“

2

V předsíni zavrzaly dveře.

„Venku leje jako z konve,“ řekl tam příchozí. „Jsem lautr durch. Navíc opět v srdci mém je pusto a jenom smrt se sápe na můj kord.“

Rudolf Tuml se zatvářil víceméně rozpačitě.

„Nebydlím tady sám,“ řekl Veliký. „Na druhé straně má ateliér pan Smetana. Akademický malíř. Má na svědomí ty spoře oděné děvuchy v předsíni.“

Akademický malíř Josef Smetana se objevil ve dveřích, v čoudu z doutníků nepříliš viditelný.

„Pardon,“ pronesl. „Myslel jsem, že u vás hoří.“

„Byl jste na procházce?“

„Byl jsem telefonovat,“ řekl ponuře malíř. „Do Prahy. Kristina se neodvolatelně rozhodla. Bere si doktora Valeše. Grétě jsem volal hned nato; pravila mi, že Kristina je už nějaký čas majitelkou občanského průkazu, tedy nemá cenu jí domlouvat. Jsem zhrzený a mám žízeň.“

„Vejděte,“ pozval ho Veliký. „Vaše nálada, naše nálada. Hovoříme tu zcela vážně o strašidlech.“

„Pít je co?“ zeptal se širokoramenný vousatý malíř, kterému přátelé říkali Jozífek. Po ujištění Velikého, že se v ledničce skrývá další láhev, pozvání potěšeně přijal.

„Pan Tuml,“ řekl Veliký. „Šéf restaurace.“

„Smetana, jakobín,“ odvětil malíř. „Potěší mě, budu-li vás moci nazývat po staročesku pan hostinský; pod slovem re-

staurace vidím návrat krutovlády Bourbonů. Nu, jsem rád, že jsem se dostal někam, kde je veseleji.“

Rudolf Tuml vypadal vesele asi jako paličova dcera, které sebrali sirky. „Nazývejte si mě, jak se vám líbí,“ zamumlal. „Říkejte mi třeba sklepníku, neboť vbrzku se tam odstěhuju natrvalo.“

„Můžeme pokračovat,“ řekl Veliký, když přinesl další sklenici a nalil. „Pan Smetana mi v řešení záhad pomáhá, seč může.“

„Takže vy jste nejen mistr malířský, ale i takový příležitostný Watson?!“ řekl Rudolf Tuml.

„Občas někoho zmlátím,“ kývl ledabyle mistr Smetana. „Copak, vyloupili vám hostinec?“

Veliký rychle, ale přesto podrobně vylíčil, co se zatím dověděl, a předložil mu papír s textem staré pověsti.

„To je pěkné,“ radoval se malíř, když si přečetl text a prohlédl papír z obou stran, „už dlouho jsme nerozháněli duchy. Takže vy jste Matyldu viděl na vlastní oči?“

„Jako že se Tuml jmenuju.“

„Pěkná?“

„Pokud jsem si mohl všimnout... myslím, že jo. Štíhlá, vysoká, takové to tady,“ ukázal buclatými dlaněmi, co myslí, „taky velmi... uspokojivé.“

„Nohou jste si taky všiml?“

Tuml se poškrábal na pleši. „Inu, víte... nestačil jsem – ale teď mi připadá, jako by měla od pasu dolů nějakou sukni...“

„Sukni?!“ podivil se Veliký.

„No... třeba to nebyla sukň. Prostě se mi zdálo že jí od pasu dolů splývá nějaký textil. Protože jsem jaksi – no, neviděl jsem tam, že... jako... Byla tma.“

„To v noci bývá,“ zabručel Veliký.

„Počkejte, přinesu literaturu,“ řekl Jozífek. „Jako by mi ta zámecká fontána něco říkala...“

„V té předpotopní pověsti chrlila krev,“ zachroptěl restaurátér, jako by ji chtěl následovat.

„V současnosti, doufám, nechrlí?!“ řekl Veliký.

„Nemám poněti. Ale noční hlídač z jézedé to prý viděl před dvaceti lety – a taky nějaký voják někdy před rokem; a to je poměrně nedávno. Sám nejsem v Rovné Vsi tak dlouho, abych se něčeho podobného stal svědkem – ostatně ani nemůžu říct, že bych o to stál.“

„Není divu,“ přitakal Veliký. „Vám samozřejmě stačí, že Matylda Grábnštejnová tři sta let po smrti běhá v nedbalkách po lese a straší vám rekreanty.“

Smetana se vrátil s nadměrným svazkem; otevřel ho na stránce založené prstem a četl slavnostním hlasem:

„Severozápadně od vsi Grabendorf, kde se sbíhají potoky Všelibický, Žehlický a náhon zámecký, ve velikém anglickém parku dnes již zčásti zarostlém vysokým lesem stojí na místě bývalé tvrze zámek, jenž slove Grabenstein, jindy Grábnštejn řečený. Název pochází z německého das Grab, česky hrob nebo rov. Snad tu bývalo bójské či markomanské pohřebiště, z něhož zbytky nějaké nalezeny, když základy někdejší tvrze původní byly kopány.“

„Souhlasí?“ zeptal se Veliký.

„Až na ten anglický park,“ řekl Tuml. „Jestli byl tenkrát zarostlý zčásti, dneska už nepoznáte, kde býval.“

„Co je tam ještě, mistře?!“ na to Veliký k Jozífkovi.

„Potom je tady popis historických pamětihodností,“ nahlížel malíř do knihy, „seznam jednotlivých majitelů, vesměs pánů z Grábnštejna – Ješka, Markvarta, Miloty, Hrbaty... taky Jiljího, Filipa, Johanna... a tuhle máme naši Matyldu. Slyšte. Paní ta slynila krásou i spanilostí, leč povahy byla neřestná. Manžel její, Kuneš, byl ve vojště Valdštyňově a ona sama na Grábnštejně hověla svým choutkám.“

„A dělá to doteďka,“ řekl Tuml dotčeně.

„No jo,“ povzdychl si Veliký, „tenkrát ty války... ono se to táhlo třeba kolik desítek let.“

„To ji neomlouvá.“

„Matylda z Grábnštejna,“ pokračoval malíř, „zesnula roku 1629. Aha – a odtud čerpal ten váš učitel, pane Tuml. Je to tady doslova, až po: ‚Když ostatní vojáci se do komnaty dobyli, našli Matyldu takto zčernalou a obnaženou mezi pěti rejterskými důstojníky, již bezduchými. Toho dne kašna krev chrlila a vojsko v hrůze zámek opustilo.‘ A dále, jak dí pan profesor Sedláček, spíš pravdě se podobá, že Matylda z Grábnštejna zahynula při některé ze šarvátek vojsk saských s císařskými a teprve lidové podání si pověst onu vybájovalo. Zmíněná fontána se ještě dnes na nádvoří spatřuje a pověst se o ní vypráví.“ Sklápěl knihu, až se zaprášilo.

„Matylda, zdá se,“ řekl Veliký, „nemá v hrobě pokoje a shání šamstry po lese.“

„Ale proč to musí dělat, zrovna když jsem já vedoucím v penziónu?!“ zasténal Tuml.

„Není to Matylda,“ řekl malíř. „Ta přece slynila krásou a sličností – leč v sedmnáctém století byla měřítko krásy docela jiná než dnes. Jen si vzpomeňte na některé obrazy, třeba od Rubense... Moderní kráska by tam vypadala jako hadroš a nikdo by si jí nevšiml, ani kdyby byla neřestná nevím jak. Matylda musela vážit minimálně něco kolem pětadesáti kilogramů. Pokud jste v lese viděl vysokou, štíhlou a nejspíš i dlouhonohou ženskou, bylo to docela jiné strašidlo. To bych spíš připustil, že pět kostlivců, které měl vidět opilý kočí, souvisí s pěti rejterskými důstojníky, již bezduchými.“

„Tfuj,“ oťrásl se Tuml. „Pánbu s náma a zlý pryč. Nic mě tak neděsí jako představa pěti bezduchých důstojníků. To víte, posádka v Zelenicích, mají to kousek.“

„A nějaké volné pokoje,“ řekl Veliký, „tam máte?“

„Pro nepředvídané případy dokonce komfortní.“

„Dobře,“ kývl vysloužilý kriminalista. „Myslím, že takový nepředvídaný případ nastane příští sobotu.“

„Nebudu-li do té doby mrtev,“ děl Tuml temně, „uvítám vás s otevřenou náručí.“

3

Kolovratský zájezdní hostinec stál v Grabendorfu už od sedmnáctého století, kdy tudy probíhala císařská silnice. Později vesnici stihl osud mnoha podobných míst – železnici postavili příliš daleko a císařská silnice nevydržela ani tak dlouho jako císařství.

Nad vchodem do staré budovy se pyšnil erb s kolem a vraty, který jakýsi umělec z aranžovny Restaurací a jídelen vykoloroval živými barvami. Vchod vedl do průjezdu, klenutého a stinného. Hotel z konce devatenáctého století, okny ve třech řadách hledící na strašidelný les Rudolfa Tumla, tvořil zadní trakt objektu; v současnosti sloužil rekreantům. Slohově to bylo dost příšerné (jak konstatoval mistr Smetana), ale pro rekreanty pohodlné zařízení. Restauraci v přízemí barokního domu přístupnou i z průjezdu navštěvovali nejen hosté penzionu, ale i obyvatelé Rovné Vsi, a o sobotách a nedělích i vojáci z poměrně blízké zelenické posádky.

Bývalo tam živo i veselo.

Do jisté doby, to se ví.

Invalidní družstvo už ukončilo pobyt. V penzionu bylo pár rodinek s dětmi. Čtyři důchodkyně přicestovavší v úterý na houby ve čtvrtek opět odjely po návštěvě jezeďáckého kočího jménem Řehoř. Vypil v restauraci tři rummy a hodil do placu pět kostlivců.

V sobotu ožil stinný průjezd U Kola a vrat halasěním party mládežníků. Přijeli autobusem, který dvakrát denně spojoval Rovnou Ves se Zelenicemi, kde byla železniční stanice.

„Vítejte v Rovné Vsi...“ řekl Rudolf Tuml vysokému mládenci v texaskách. „Já jsem Tuml, zdejší vedoucí; vyřizoval jsem vaši objednávku.“

„Franta Koucký,“ odpověděl mládenec. „Já to organizuju. Spát se bude...?“

„Máte rezervované přízemí. Velké šestilůžkové pokoje. Pro turisty... Levné a pohodlné. V každém pokoji je teplá i studená voda, jinak sprchy a vécé společné, oddělené pro dámy a pány.“

„Tak my se zabydlíme. Kde že to je?!“

„V zadním traktu. Můžeme tudy... do restaurace lze i budovou podle směrovek, prosím.“

Rudolf Tuml navigoval hlučící společnost přes dvůr. Byli to abiturienti, a kdovíjak je napadlo uspořádat sraz právě U Kola a vrat. Tuml se na to neptal; vyjednali to telefonicky, objednali písemně a znamenalo to jednadvacet noclehů a slušný zisk v restauraci. Dražší nápoje, tatarský biftek, sardelová očka... nezapomněl ani na sto pytlíků smažených bramborových lupínků. Opatřil i svíčky a nakonec dvacet lampiónů. Vzadu za budovou restaurace byl zahradní parket s hudebním altánem pod starými kaštany a pro podobné příležitosti v Rovné Vsi měli i kapelu.

Parket abiturienti objevili dřív, než je stačil upozornit, a Franta Koucký přišel vyjednávat obsluhu a ptal se po hudbě. „Zajisté,“ na to Tuml. „S obsluhou venku se počítá a hudba je samozřejmost.“

„Vynikající. To víte, rádi by si zatancovali...“

„Co lampióny? Nějaké máme.“

„Tak nám je dejte, my si je pověsíme.“

Chvilí nato už třináct mláďenců udatně šplhalo po kaštonech. Pojednávali to výtvarně, neboť všichni byli absolventy střední uměleckoprůmyslové školy. Dívky se shlukly kolem zarámovaného povídání učitele Stoklasy a vyměňovaly si uměleckoprůmyslové názory na místní folklór. Některé se

přikláněly k hororu, další by byly Matyldu i s pěti rejтары zařadily až kamsi na okraj pornografie. Obrýlená černovláska se pozastavila nad písmem, o němž prohlásila, že je to cosi mezi egyptienkou a českou husitskou unciálou, a psát něco podobného redisperem číslo tři může leda prase.

Začalo se stmívat, když se společnost usadila kolem parketu pod kaštany... Kromě lampionů zahradu samozřejmě osvětlovaly i žárovky, a to včetně dřevěného secesního altánku ve tvaru mušle, kde ladila nástroje kapela JZD Rovná Ves: harmonikář Pepa Kromholec, klarinetista Franta Šťovík, trumpetista Jaroslav Pivoňka zvaný Ármštronk, basista Cyril Lebeda, bubeník Jan Ťuhýk a učitel Stoklasa, houslista a kapelník.

„No tak, dejme si, prosím vás, to á,“ škemral.

„Stejně se to za chvíli rozladí,“ huhlal Franta Šťovík. „Jak se ochladí, budu samej přefuk.“

Ármštronk si namísto á dával třetí rum a vytrvale povzravající Stoklasa ho vůbec nevzrušoval. Cyril Lebeda do toho dělal na basu šrum šrum, Pepa Kromholec nostalgicky preludoval na téma La Palomy a Ťuhýk zkoušel štětkou na činel crescendo a decrescendo: č-č-č-č...

Vrchní nadával, že se má nosit s tolika večeremi až na zahradu. Když pobral talířů, kolik byl schopen unést, musel s nimi absolvovat troje dveře a mezitím několikery schody. „Obsluha steeplechase,“ skuhral. „Velká gastronomická.“ A když talíře skládal na stoly: „Račte, panstvo. Právě jsem se vrátil z Hradu. Dobrou chuť.“

Bylo srnčí na smetaně se šlehačkou, brusinkami a přílohou kolovratských knedlíků z máčených žemlí.

„Hudbu platím,“ vykládal Tuml Frantovi Kouckému, „ale nikterak bohatě. Však to znáte.“

„Ano,“ řekl Franta, „vídám to na Karlově mostě.“

Příbory pomalu docinkávaly, muzikanti konečně doladili, ač jednotlivci hájili svá komorní a do krve; jen Pepa Kromho-

lec se nedal vyvést z klidu – harmonika se ladit nedá. Honza Ťuhýk naopak předstíral, že doladuje tympán, aby měl čas v klidu dopít dvoudecku vlašského ryzlinku, kterou měl postavenou vedle na židli.

„Pánbu dobrej večir,“ ozvalo se za živým plotem zahrady, kudy vedla cesta od lesa za humna rovnoveských stavení. „Chutná srnčí, chutná?“

„Kampak, pane nadlesní?“ zeptal se tloušťík v kostkované košili sedící plotu nejbliž, „jdete zkontrolovat, jak tady naložili s vaší dodávkou?“

„Ale kdepak,“ na to snědý hubený muž v lesácké uniformě, „o to já nemám strach. Tady se vaří prvotřídně... Spíš se divím, jak jste na to přišli vy, jet zrovna sem; vždyť tady lišky dávají dobrou noc.“

„Ani nevím,“ řekl tloušťík.

A vedle sedící Franta Koucký: „Přišla na to tuhle Dany, její ségra dělá v Čedoku... a ta nám to doporučila. Chtěli jsme nějakou romantiku, víte.“

Lesák se podíval na Frantovu společnici. „Je to tak,“ řekla obrýlená černovláška. „Trochu jak z hororu nemyslíte? A ten název Rovná Ves – že prý nepochází od roviny, ale od rovů. Takže je to vlastně hřbitov, ne?“

„Třeba tady bylo nějaké pohřebiště,“ dodal Koucký. „Keltové nebo tak něco.“

„Keltské pohřebiště? O tom nevím,“ na to lesák. „Já jsem inženýr Miltner, slečno.“

Stoklasa nasadil pěkně od žabky a kapela JZD Rovná Ves rozjela Mělnickou. Bývala to novinka někdy před deseti lety, ale vzhledem k ostatnímu repertoáru to tady byl čerstvý šlágr.

„Čechová,“ zavolalo děvče s brýlemi přes plot na lesáka. „Daniela. Myslím, že jsem to vybrala dobře, ne? Srnčí bylo jedna báseň, muzika tady taky je...“

Miltner přistoupil těsně ke plotu. „No – tak ať se vám to vydaří...“ odpověděl. „Hlavně ať nepotkáte Černou dámu, třeba by vám ten srnec v žaludku ztěžknul.“

„To jako myslíte Matyldu z Grábnštejna?!“

„Jiná Černá dáma tu nechodí,“ odvětil vážně lesák. „Nedoporučuju vám nikterak procházku v lese při měsíčku. Už pár lidí to málem odstonalo.“

Za chvíli stál ve výčepu a dával si rum.

„Veselo, co?!“ řekl mu Tuml.

„No...“ odpověděl Miltner neurčitě. „Je sobota...“

„V sobotu se nejlíp veselí,“ řekl Tuml bodře. „V neděli se nemusí vstávat.“

„Jenomže v sobotu tady chodí Matylda,“ řekl lesák a zvrhl do sebe rum. „Nevšimnul jste si? Hlavně v sobotu, zatracená potvora.“

„Čerta starýho,“ zabručel Tuml, a div že si neodplivl. „Nechte ji spát, člověče. Viděl jste ji snad někdy?“

„Já,“ řekl Miltner, „mám noční šoulačky a vysedávání na posedech v náplni. Měl jsem už tisíc příležitostí se s ní setkat. Zatímco vy byste ji vzhledem ke své restaurační profesi neměl potkat nikdy.“

„Ba,“ na to Tuml. „Jenže je to právě obráceně. Vy o ní si ce často mluvíte, ale v životě jste ji neviděl. Já od ní stál tak daleko jako teď od vás – a nebyl mezi námi tenhle pult, takže jsem do ní dokonce šťouchnul.“

„Co ona na to?“

„Co by? Ucukla.“

„A vy?!“

„Utekl jsem,“ řekl Tuml. „Utekl byste taky. Hled’me, někdo přijel, zdá se mi. Že by armáda?“

Venku zastavil starý dýchavičný oplík kadet.

„Hosti,“ řekl Miltner, zíraje z okna. „No ne... takhle dlouhého chlapa jsem tady ještě neviděl.“

„Jo, pane nadlesní,“ bručel si Tuml, když se hnal do průjezdu hostům vstříc, „vy jste toho ještě neviděl.“

4

Za Velikým kráčela po boku mistra Smetany blondýna světových parametrů. „Slečna Hornová,“ představil ji Veliký. „Specialistka na spirituální záležitosti.“

„Vzala jsem si dovolenou,“ řekla slečna Hornová a obdařila Tumla skvostným úsměvem. „Velice se těším na vaše strašidla, pane hoteliéře.“

„Dneska jich tady asi moc neuvídíte,“ řekl vedoucí. „Je tu příliš veselo a hlučno... sjezd abiturientů nějaké výtvarnické školy z Prahy.“

„I já jsem navštěvovala hluchnou výtvarnickou školu. A teď tesám tiché náhrobní kameny.“

„Eh,“ na to Tuml. „Vskutku?“

Gréta Hornová byla kolegyní Jozífka Smetany. Studovali spolu akademii; Jozífek maloval, Gréta tvořila trojrozměrně. Nakonec se Smetana osamostatnil, zatímco Gréta se stala zaměstnankyní kamenosochařství. Tu a tam měla nějakou větší práci v pražském ateliéru, ale většinu času trávila na hřbitovech, kde opravovala cennější náhrobky. Jejím dost výstřednímu založení se to zamlouvalo stejně jako různá dobrodružství Jozífka s Velikým, do nichž mnohokrát aktivně zasáhla; vzhledem ke svým cestám za prací po celé republice měla vždy v zásobě spoustu náhradního volna. Ponurý příběh, jak jí ho líčil Jozífek do telefonu, se jí samozřejmě náramně zamlouval a těšila se na pobyt ve strašidelné Hrobné Vsi, jak místo okamžitě přejmenovala.

Teď stáli v průjezdu místního penzionu U Kola a vrat a žádný barák nemohl vypadat veseleji.

„Račte, prosím, za mnou,“ řekl Tuml a uchopil Grétin kufr. „Vaše pokoje se rozkládají v prvním poschodí.“

Vyšli tedy po schodišti ke svým rozkládajícím se pokojům, jak zašavelil Jozífek své kolegyni do ouška.

„Aspoň něco pro začátek,“ kývla Gréta.

„Nevěděl jsem tady... o slečně,“ omlouval se Tuml. „Ale pokud pánům nebude vadit společný pokoj, dáme slečně zde ten rohový; je sice trochu menší, ale se vším příslušenstvím...“

Pokoj Velikého a Smetany byl o dvoje dveře dál, ale Gréta prohlásila, že je jí to jedno, protože většinu času stejně stráví společně v hospodě.

Vybalili zavazadla, umyli se a dali se trochu do pořádku. Jozífek zajel s oplíkem na dvůr. Potom vyrazili do restaurace, protože měli po cestě pořádný hlad. Po silnici to sem sice bylo sotva pětáctyřicet kilometrů, ale oplík se do Rovné Vsi plížil hodinu a čtyřicet minut. To odpovídalo šílené rychlosti 27 km/h a mistr Smetana marně dumal, v čem to vězí. Za normálních okolností jeho kadet jezdil devadesátkou, takže by do Rovné Vsi musel dojet za půlhodinu. Nakonec mu nezbylo než se smířit s myšlenkou, že nejde o normální okolnosti.

„Vyberte si podle chuti,“ řekl jim Tuml v restauraci. „Samozřejmě všechno na účet podniku...“

„To je od vás milé,“ usmála se Gréta a ponořila se do studia jídelního lístku.

„Máme sice výborné srnčí na smetaně,“ řekl Tuml, „ale vám bych doporučil svíčkové řezy á la Pomian...“

„Nic proti nim,“ řekla Gréta.

„Dám se poddat,“ kývl Jozífek.

„Přineste nám je,“ řekl Veliký. „Když je to na účet podniku, nebudeme si přece vybírat.“

„A – pro povzbuzení chuti...?! Becherovka? Vodka? Nebo tesavela bianco?!“

„Naši chuť není radno povzbuzovat,“ řekla Gréta.

„Po jídle plzeň, samozřejmě –?!“

„Kdepak, na pivo nás neužijete,“ řekl Veliký. „Radši tu te-savelu – a nejlíp rovnou celou flašku.“

„Myslel jsem, že u vás doma to byla výjimka...?!“

„Kdepak výjimka! My to takhle pijeme pořád. A proč ne, pane Tuml? Za starých časů si pan vrchní policejní rada dával v Unionce k biliáru čtvrtku vermutu. Takže proč bychom my dnes nemohli –“

„Zajisté,“ šeptl Tuml zbledlými rty. „Jak si přejete.“

Když se vzdálil, prohlásila Gréta, že na blázna nevypadá a že tedy jeho historku bere vážně. „Ale vysvětlit si ji,“ dodala, „to tedy nedovedu ani při mém akademickém vzdělání.“

Veliký na to, že by to byl zázrak, kdyby si Tumlovo dobrodružství s Černou dámou dokázala vysvětlit, sotva se usadila v hospodě, a Jozífek podotkl, že nejspíš polapí servírku z konkurenčního pohostinství. „Bylo by to nejpřirozenější vysvětlení, nemyslíte?!“ dodal.

„A nejhorší,“ řekla Gréta.

„Já se jen dívím,“ dumal malíř, „že se takový chlap jako Tuml poleká nějaké ženské, byť by byla černá – to je v noci konečně každá. Já osobně bych se nelekl, ani kdyby byla smaragdově zelená s valérem do chromoxidu ohnivého.“

„On nemá takových strašidel plné zdi a ještě pár dalších opřených jen tak v předsíni,“ řekla Gréta.

Ze zahrady zaznívala hudba. Vrchní pobíhal sem tam a nosil pod kaštany tácy se spoustou talířů i sklenic.

Tuml se činil za výčepem, který tu dnes sloužil i jako barpult; tlustý hostinský se tam zdál mnohem přirozenější a zdaleka ne tak ztrápený jako v roli hoteliéra.

„Je tu ještě jedna možnost,“ řekl Veliký, pozoruje ho zadumaně. „Že se ta strašidla Tumla vůbec netýkají.“

„Straší jen tak?“ řekla Gréta.

„Kdyby strašila jen tak, museli bychom pak připustit, že jsou pravá.“

„Bylo by to krásné,“ řekla Gréta snivě. „Zdá se, že už se nám nese naše nezasloužená večere.“

Tuml se obrátil k okénku kuchyně, odkud mu jakési klenu-té poprsí podalo podnos; uchopil ho a spěchal obsloužit své osobní hosty. „Je tady dnes tak rušno,“ povzdychl si, rozklá-daje po stole talíře a příbory, „až mě skoro mrzí, že jsem vás obtěžoval. Ale co... užijete si dva dny –“

„Viděl jste v lese Matyldu, nebo ne?“ zeptal se ho Veliký. „Začínáte o tom snad pochybovat?!“

„Nemůžu říct, že ne. Co jsem viděl, to jsem viděl.“

„Naštěstí to nic nemění na kvalitě vašich svíčkových řezů á la Pomian,“ řekla Gréta, která nečekala, zakrojila a ochut-nala. „Uhm... jsou vynikající.“

„Těší mě, že vám chutná, slečno. Vyřídím to v kuchyni. Myslím, že byste stejně ocenila Matyldin dech...“

„Pokud neměla zkažené zuby,“ řekla Gréta.

„Matyldin dech je koktejl,“ usmál se Tuml. „Jeho zákla-dem je sice bílý vermut; ale ostatní přísady jsou tajemstvím našeho podniku – a mým, samozřejmě.“

„Přineste nám ho místo toho vermutu,“ řekl Veliký. „Tře-ba nám Matylda vdechne nějakou myšlenku.“

Matyldin dech byl vskutku vynikající. Když si dávali třetí, diskutovali spíš o tom, co ho společně s vermutem tvoří, než o strašidlech z pralesa. Vzhledem k veselí na zahradě, které se ve skupinkách přelávalo i k baru, bylo těžké myslet na přízraky. Jozífkovi padla do oka jedna vlnadná kráska s mě-děnými lokny a bělostnou pletí zrzavých lidí. Veliký stále analyzoval Tumlovu specialitu a Gréta Hornová se s rozkoší probírala jídelním lístkem. Jídlo měla ráda i jako námět k meditacím.

Jozífek se posléze zvedl a vyrazil k baru, když se tam zno-vu objevila zrzka s lokny. Tuml potrásal blyskotavým šej-

krem a usmíval se na všechny strany. „Co si dáte, mistře?!“ zahlaholil.

„Dám si totéž, co tuhle slečna,“ na to Jozífek.

Dívka pohodila loknami a zkoumavě si ho prohlédla. „Vy jste mistr?“ zeptala se a škytla. „Promiňte... lesmistr?!“

„Proč lesmistr?“ podivil se Jozífek.

„Fousy.“

„Aha. Kdepak, nejsem ani adjunkt. Za mých mladých let to nosívali umělci. Jsem malíř, prosím.“

„Hele. Kolega!“

„Josef Smetana.“

Kráska s loknami se zarazila. „Ó,“ udělala s dlaní na ústech. „Vy jste maloval ten zelený akt?!“

„Ano,“ kývl skromně Jozífek. „Jediný obraz, který mi vzala Moderní galerie. Zbylo mi pár tub ruměšky zelené po dokončení cyklu Osení pro chodby ministerstva zemědělství – já se věnuju krajinomalbě jen z donucení.“

„Donutili vás, abyste –“

„Ano,“ přikývl mistr tragicky. „Donutili. Jednou to taky poznáte.“

Pravda je, že byl donucen hlavně neutěšeným stavem peněženky; cyklus Osení namaloval za více než slušný honorář na objednávku ministerstva, kterou získal díky některým svým i Grétiným kuriózním známostem.

„Být na volné noze, slečno... tomu dnešní doba příliš nepřeje. Ačkoli kdo se vlastně věnuje poctivé práci víc než umělec na volné noze? Či snad o někom podobném víte – slečno?!“

„Já jsem Korecká,“ představila se zrzka. „Blanka. My jsme se o vašem Zeleném aktu náhodou nedávno bavili... na exkurzi v Moderní galerii. No – vlastně jsme se hádali. Já ho srovnávala s Modiglianím a Franta Koucký říkal, ehm... že je to mazanice, víte.“

„Bystrý chlapec,“ souhlasil Jozífek. „Jen mě, prosím vás, neprozradte. Jsem tu jaksi na zapřenou... mám tady něco na práci. Ale pokud je vám snad má společnost k něčemu dobrá...“

„Mistře...“ vzdychla Blanka Korecká uneseně.

Gréta u stolu prohlásila, že Jozífek už v tom zase lítá, jelikož, jak lze právě vidět, vine se k té zrzavé Artemis jako psí víno. Velikému to nestálo za ohlédnutí, ale jinak mu to zřejmě vyhovovalo, neboť, jak pravil, takhle lépe splynou s davem.

„Tančíte?“ zeptala se Blanka Jozífka. „Ta kapela – je fantastická, nemyslíte?!“

„Na pohled zcela jistě,“ souhlasil malíř. „Byla by to pastva pro Petra Brueghela.“

„Staršího,“ upřesnila Blanka.

Vyšli do zahrady.

„Koukejte,“ upozorňovala Dany Čechová spolužačky, „Blanka uhnala blanického rytíře.“

Kapela se překonávala. Blanka tančila vášnivě, polichoce-na zájmem mistrovým. Občas si odskočili k baru stejně jako ostatní, tu a tam s někým prohodili slovo, připili si, vyslechli vtip či drb, zasmáli se. Bylo už dost po jedenácté, když zába-va začala váznout a rozklížený orchestr se chvílemi dokonce marně snažil shodnout na tom, co vlastně hraje.

„Asi půjdu nahoru,“ řekl Veliký Grétě, která právě dojedla zmrzlinový pohár s jahodami. Během večera si ještě objednala dvakrát ďábelský toust, humrové vejce s kaviárem a oblohou, plněné rajče s kubánským salátem, několik chuťovek se sardelovým očkem a bombu malakoff, aniž by to na ní bylo nějak znát.

„Už na lože?!“ podivila se.

„Neškodilo by,“ řekl Veliký. „Zítra nás čeká turismus s obtížností devět.“

„Přiznávám se, že i mně se oči klíží.“

„Jak by ne,“ na to Veliký. „Namáhavé trávení složitě večere vám odčerpává krev z mozku do vnitřností, mohu-li to tak říct. Guth-Jarkovský by možná řekl, že není nejzdvořilejší tvrdit dámě, že má vnitřnosti –“

„Vy tak roztomile plácáte,“ řekla Gréta, „že se do vás snad zamiluju i přes ten šílený věkový rozdíl.“

„I kuš,“ na to Veliký. „To byste Jozífkovi neudělala.“

„Udělala,“ řekla Gréta svěhlavě. „Pojďte; je skoro půl dvanácté. V kolik je budíček?“

„Pokud si v pokoji otevřete okno,“ pravil Veliký, „jistě uslyšíte kohouty.“

„Věřím, že mezi několika vodovodními bude i ten liverpoolský,“ řekla Gréta s nadějí v hlase.

5

Ve chvíli, kdy se Gréta s Velikým rozhodli odejít do svých pokojů, začala Blanka Korecká s měděnými lokny zapomínat na stavovské rozdíly. Mistr Smetana byl vlastně fajn kluk, nedělal chytrého, tancoval dobře, vedl děsně legrační řeči a vůbec byl mnohem zábavnější než spolužáci. Dany Čechová, která se považovala za hlavu dívčí části třídy, jelikož chodila s Frantou Kouckým, jí řekla na toaletě, že trhá partu.

Franta Koucký navrhl uspořádat lampionový průvod blížkým lesem. Rozjuchaní abiturienti začali sundávat lampiony z větví kaštanů.

„Půjdeme taky?!“ zeptala se Blanka Jozífka.

„Proč ne?“ řekl malíř. „Mě osobně tyhle japonské zábavy vždycky okouzlovaly. Kvetoucí sakury, čajové altánky s ikebanou a bonsajemi... Lampionový průvod je přesně to, co tu scházelo. Pojďme, Batrflaj.“